

пониження самого робітника.

Іх вибирають самі робітники і се послі робітників ті, що піснуть капіталістичні закони на втвердження неволі робітничої класи. Се факт неоспоримий, хоть і як соромний.

Раби! Коли хочете бути свободними, так не надійтеся на ніяких освободителів, а самі власними руками старайтеся скинути з себе пута.

Час вже навчити ся децю і від європейського брата. Крайня пора покинути старі партії та післати до парламенту людей своїх. А ті будуть нас заступати і ми станемо силою на політичнім полі.

М. С.

ГЕЙВУД КАНДИДУЄ.

Відомого всім, мучинника за робочий люд товариша Гейвуда Штейтєска Соціалістична Партія іменовала кандидатом на президента Сполучених Держав. Се вже по другий раз в Штейтах кандидує на президента соціаліст. Проти його виступить два кандидата буржуазійних від республіканської та демократичної партії. Господарка капіталістів, правліне Рузвельта та республіканів сидить у сїх в пічінках, Криза, голод і безробітє—се їхніх рук діло. Робітництво Штейтів і всі, хто терпить на кризі—повинні дати свої голоси на т. Гейвуда.

ПІП ТА ЧОРТ.

В прегарний, від золота та срібла блискучій церкві, в яснім світлі воскових свічок стояв при престолі піп, убраний елегантно, прикритий дорогоцінним фелоньом. Се був здоровий, виплеканий мущина червонолиций і з гарним заростом на бороді. Голос його був звучний, а постава горда. Своім виглядом якраз лицював церкві, що блестяла з надміру богатства.

Зовсім инакше виглядала публіка в сій церкві. Вона складала ся переважно з убогих робітників і мужиків, з старих жінок та обіріванців, їх одіж была подерта та смерділа голодом і пуждою. Лица їх були змар'ялі, а руки мозолісті. Се був візирєць убожества і злиднів.

Піп навадив перед святами образами, підніс свій голос і начав святачно говорити проповідь.

„Брате і Сестри в Христі! Любий Бог дав вам жите, а ваш обвазок є ним вдоволяти ся. А чи ви се робите? Ні. Ви не вдоволяете ся житем. Передовсім за-мало вірите в Господа Бога, в його святих та в його чуда. Даєте за-мало святій церкві зі своїх зарібків та доходів. Відтак не шануете власти. Противите ся святим властям, цареві та його урядникам. Ви зневажаєте закони та сучасний лад. А в біблій є написано: „Дайте цареві, що царське, а Богови давайте, що боже“. Ви сего на робите. А знаєте ви, що се означає? Се страшний гріх! І на правду кажу я вам, що се чорт заманює вас на пекельну дорогу, а би входите в свої назурі ваші душі. Він вас манить, а ви думаєте, що се ваша воля так вас провадить. Ні, се є чортівська воля, кажу я вам. Він жде на вашу смерть. Він з тугою викидає ваших душ. Перед огнем пекельним він буде скакати і танцювати, коли там будуть мучити ся ваші душі. Через те перестерігаю я вас, мої дорогі. Упоминаю вас, наверніть ся з дороги покуси. Вже найвиста йора на се. О Боже, о Боже! Змилосерди ся над нами. Господи, Господи, помилуй їх грішних!“

Народ слухав, дрожав зі страху та вірив у святачно виголошені слова попові. Хрестив ся побожно, зітхав та цілував сардешно землю. Піп також перекрестився, а відтак обернув ся задом до громади і—злегка усміхнув ся.

Коли так піп говорив до громади, йшов припадковий чорт попри церкву. Почув своє ім'я і спинав ся при отворенім вікні та піделухував. І побачив, як народ цілував побожну руку попа бачив, як піп, похиливши ся над золотим святим образом на престолі, сховав скоренько в свою кишеню гроши, що їх там зложила побожна громада для добра церкви. Се озлобило чорта і, кол піп вийшов з церкви прискочив до нього і вхопив його з його святій ковчир.

„Ти, грубий отчику“, —зача він,—„що набрехав ти тим бідним і затемненим людям? Скажи мені, які пекельні муки розмалював ти перед ними Чи ти не знаєш, що вони вже в сїм житю терплять пекельні муки?“

„Давай сюди свої шовкові строї“, —крикнув.—„Нехай поклада твої ниги втак само сильні кайдани, як ті що ти не знаєш, що іменно ти та святиська власть є моїми заступниками на землі? Ви самі робите тим нуждарем се, і перед чим їх перестерігає. Чи ти се сего не знаєш? Так гарзд. Ходізі мною!“

Вхопив пона чорт за ковчир, підніс його високо у воздух і запровадив його до одної фабрики. До ліярні заліза, де робітники порушають ся і крутять ся в жарі, бігають та мусять працювати. Душний воздух та некума духота були нестерпимі для побожного отчика. Зі словами в очах просить він чорта: „Пусти мене. Дозволь мені опустити се пекло!“

„О, мій друже“, —каже чорт.—„Почекай ще! Я маю ще тобі те децю показати.“

Ловить його чорт на-ново і тягне його на дідичівський двір. Там стоять робітники в порохах та спеці і молотять житю. А наставник стоить над ними та пере гараном кожного, хто впаде від умученя за голоду. Звідти нисє чорт пона до хат тих робітників, де перебувають їх родина у брудних, холодних і темних понорах в димі та поросі. Чорт сьміє ся глумливо. Пальцями показує на вбожество, вказує весь недостаток, що панував у хатині... Ну, і чи те все не є ще пекло?—спитав його;—виглядало, що й його самогн взяо милосерде.

Побожному наймитови зробило ся нестерпуче горячо і він, витягнувши благально руки, зварнув ся до чорта: „Пусти мене звідєя! Так! —Так... се є пакло на землі“...

„Отже так“, —сказав чорт скапляючи,—„а ти обіцяєш ім ще-одно пекло! Ти мучиш їх, ще більше замучуєш їх душевно на смерть коли і вони тілесно вже майже погibli! Ходи дальше!“

—Голос його був строгий, —„Покажу тобі ще одну иекло. Ще одно... найгірше!“

Запровадив його—у тюрму. Завів його до маленької темної комірки, де лежали на підлозі многі виголодовані і обробовані зі всеї житевої енергії та здоровля постати, у смердчым воздуху, а паразити густими громадами лазили по їх голих, вихуділах гленах тіла та гризли їх.

Іх носять отсі нещасливі, положи ся на сю холодну силюгавлену підлогу, а тоді—говори'м про пекло, яке їх може ще очікувати!

„Ні, ні! Я не можу придумати собі нічого страшнішого. Прошу тя, випусти мене геть відєя“.

„Добре“, —сказав чорт.—„Коли се не були пекла, куди я тебе опроваджував, то що за пакла можуть ще деє бути? Чи ти не знаєш, що люди, яким ти обіцаєш пекло посмерти, мають його вже й перед смертю? Перестрашений піп заклопотано обертав ся то сюди то туди. Чорт усміхнув ся.

„Так, отчику — поне, ти думаєш сказати, що світ хоче, аби його одурювати. Чи не так?“

Остаточо пусти чорт пона. Сей підніс високо свої довгі ризи і побіг, що лиш ноги могли зарвати. А чорт дивив ся за ним та реготав ся.

Замітка: Отсе оповіданє про пона та чорта має ту прикмету, що автор його писав його ні де на папері, ні на пергаменті, а на стіні одної з найстрашніших комірок в казематах петербургської кріпости. За автора його вважають загальнославного велико-русского письменника Федора Достоевского, що сидів у згаданих казематах ще 1849. р. Ся рукопись була незамічена довгі літа і навіть тепер знають про неї лиш мовчаві тюремні надзирателі, Босійский революціонер Іван Народний, сидючи через довгі літа в тій-же самій кріпості, перекопіював повисше оповіданє на своїй сорочці і так видістав його у світ.

ЗА ЖІНОЧЕ ПРАВО.

Перед Різвџом у столиці Англії—Льондоні англійські жінки скликали великий мітінг в справі вирівняня жінок з чоловіками в справах. Тільки російська, фінська та англійська жінка розвинула широку боротьбу в сій справі. І в той час, як в Фінляндскім парламенті 19 жінок послами, в той час, як в Росії лише Царат завязує світ жіноцтву, але прав багато кобіта і в Росії здобула—в той час в „свобідній Англії“ уряд і буржуазія не дають політичних прав кобітам, стоять за стару, дурну думку, що жінці належить лише: „кухня“ ла-

танє панчох та плодженє дітей.

Але скільки робітниць тратить своє жите по фабриках, скільки пропадає по офісах за писарськими машинами, по готелях марнують свої молоді літа, як страждає жінка робітника, чи дрібного буржуа, чи маленького урядника від того, що чи капіталіст, чи уряд даєть малу платню її чоловікови. Дітей купа—чим їх нагодувати, у що вбереш? Жінка страждає від капіталістичного устрою однаково на рівні з чоловіком, її право боротись за заведење кращого ладу, її право боротись щоб і її дали голос в політиці.

І ми бачимо, що той парід, жінки якого бируть участь в політиці, той парід стоить вище усіх. В соціалізьмі жінки будуть рівні з муцїнами в усіх правах.

В Старій Англії пекло нужда, і жінки Англії виступають боронити народ свій.

І так в Лондоні був перед Різвџом величавий жіночий мітінг.

Панички і аристократичні паливоди вдерлись на той мітінг, щоб його розбити і насміятись над жінкамі.

Але дві відважних кобіт засукали рукава і показали паничам, що жіночі руки зроблені богом не тільки для того, щоб нести коханця. З набитими писками і карками побачили панички, що вже годі жартувати з кобітою, яка серйозно взялась за здобутє своїх прав. Побитих викинули їх жінки на улицю.

Завзятісь Льондонских кобіт відома всьому світові. Вже не один раз вдерались вони до парламенту і робили там такі бучі, що поліцаї ледви могли їх звідти повиводити. І тепер зміцнена охорона стереже парламент перед нападом кобіт.

Довго спала Стара Англія, довго її точила шляхецькі та капіталістичні шашелі—а тепер коли на всій земній кулі повіяло весною соціалізму, і стара Англія хутко пішла оживати. Жіноцтво прокинулось. Робітництво сотками тисяч кидаючі і прилучаєть ся до Соціалістичної Партії Англії.

ВІЧЕ і ОРГАНІЗАЦІЯ РОБІТНИЧА в Stonewall Man.

Радостно берусь за перо описати вам, дорогі товариші, нашу славу та сильну